

PRVNÍ POMOC 05. 07. 2016

Jak vytáhnout klíště

Čím dříve dojde k odstranění klíštěte, tím lépe! Jakmile klíště na sobě objevíte, nečekejte a vytáhněte ho co nejdříve. Tím se rapidně snižuje...

Návody na to, jak odstranit klíště, se stále mění. Již dávno neplatí to, co nás učili rodiče či prarodiče. Podle nejnovějších vědeckých poznatků platí dnes pro odstranění klíštěte diametrálně odlišný postup. Pojďme si v několika málo bodech říci, jak vytáhnout klíště, aby tento proces proběhl co možná nejbezpečněji.

Jak vytáhnout klíště - základní pravidla:

Čím dříve dojde k odstranění klíštěte, tím lépe!

Jakmile klíště na sobě objevíte, nečekejte a vytáhněte ho co nejdříve. Tím se rapidně **snižuje riziko přenosu infekce**.

Čím klíště vytáhnout?

Použijte speciální plastové karty či háčku se zářezy, kterými klíště podeberete a vytáhněte, aniž by došlo k jeho rozdrčení.

Vhodná je také speciální pinzeta, pokud je klíště příliš malé (ne pinzetou z manikúry, která má ostré hroty). Pokud provádíme odstranění klíštěte pinzetou, uchopíme jej co nejbližší naší kůži. Klíštětem kývejte zprava doleva a zpět a použijte velice mírný tah nahoru. Postupujete opatrně, **aby nedošlo k rozdrčení klíštěte** nebo k jeho přetržení.

Pokud jste klíště našli v přírodě a nemáte u sebe výše uvedené pomůcky, pak použijte např. navlhčený kus látky, igelitový pytlík apod.

Čeho se vyvarovat?

Zapomeňte jednou provždy na **kroucení s klíštětem v kruzích** (ať už po směru či proti směru hodinových ručiček). Klíště je do kůže zakousnuté, nikoli zašroubované!

Nikdy klíště **nezakapávejte oleji či mastmi!** Klíště se v nich udusí a hrozí riziko, že vyvrhne obsah svých útrob do vašeho těla. Tím by došlo ke zvýšení rizika přenosu infekce.

Postižené místo dezinfikujte

Místo, kde bylo klíště přisáté, vydezinfikujte např. kolínskou, lihovinou s vyšším obsahem alkoholu nebo dezinfekcí zakoupenou v lékárně.

Klíště **bezpečně zlikvidujte**. Zabalte klíště do ubrousku a spláchněte v toaletě. Klíště nerozšlapujte, ani nepalte. V přírodě je ideální hodit klíště např. do řeky, anebo jej zahrabat do hlíny. Pokud chcete provést analýzu klíštěte, nevyhazujte ho, ale uložte jej do sáčku nebo zkumavky a předejte jej do příslušné laboratoře. V současné době je dostupný v lékárnách i tzv. „**klíšťový test**“ pro domácí použití při testování klíštěte.

Pečlivě si omyjte ruce, pokud jste nepoužili při odstranění klíštěte rukavice.

Nepodařilo se vytáhnout klíště celé?

Nevadí. Zůstala-li v kůži kusadla, **není třeba se ničeho obávat**. Ze samotných kusadel by k přenosu nákazy nemělo dojít. Tělo by kusadla mělo postupně vypudit z kůže samo. V takovém případě postižené místo dezinfikujte co nejčastěji.

Objevilo se zarudnutí po klíštěti?

Místo, kde bylo klíště přisáté, bedlivě sledujeme. Pokud se v místě objeví malá zarudlá boulička, která se nezvětšuje, jedná se pouze o lokální reakci. Ranka po klíštěti může zpočátku i svědit. Zarudnutí po klíštěti je docela běžné a není nebezpečné.

Kdy vyhledat lékaře?

Pokud se ale v okolí ranky objeví **rozsáhlé kruhové zarudnutí** s centrální bledou zónou, vyhledáme co nejdříve lékaře. Může se totiž jednat o prvotní příznak lymeské boreliózy. Ta je v počáteční fázi léčena velmi dobře. Bohužel ne vždy se zarudnutí místa s centrálním vyblednutím objeví. V mnoha případech po **odstranění klíštěte** zůstane kůže zcela bez známek přenosu infekce. Pak člověku nezbývá, než být obezřetný a pečlivě sledovat svůj zdravotní stav.

Lymeská borelióza

Lymeská borelióza může propuknout za jeden až dva týdny, někdy až za měsíc od data přisátí klíštěte. Proto pokud se v této době u vás objeví **chřipkové příznaky**, zvýšená únava či viróza s bolestmi kloubů, navštivte neprodleně lékaře a informujte jej o tom, kdy jste měli klíště. Jedině tak po odběrech krve lze vyloučit **přenos nákazy z klíštěte**.

V případě, že nebudete této fázi věnovat náležitou pozornost, může se stát, že tyto příznaky po nějaké době zmizí a vy zjistíte onemocnění až ve velmi pokročilé fázi, kdy již léčba nemusí být tak úspěšná. V pozdním stadiu nemoci může dojít k **trvalému poškození zdraví**. Proti lymeské borelióze bohužel není možné se nechat očkovat.

Klíšťová encefalitida

Toto onemocnění se projevuje horečkou, bolestmi hlavy a příznaky chřipky či nachlazení. Propuká většinou od 7 do 30 dní od data přisátí klíštěte. Tato nemoc mívá většinou **dvoufázový průběh**. V první fázi se objevují bolesti hlavy, horečka, únava, bolesti kloubů a svalů. Tyto potíže po několika dnech odezní a u některých osob může dojít k úplnému uzdravení.

V ostatních případech po krátké době bez příznaků (cca 1 až 2 týdny) nastupuje druhá fáze nemoci. Objeví se kruté **bolesti hlavy**, které jsou provázeny **horečkami**. Nemocný je světloplachý, přidává se nevolnost a zvracení. Příznakem poškození nervového systému je ztuhnutí svalů na šíji, svalový třes, nervové obrny, závratě, poruchy spánku, poruchy paměti a dezorientace. Tento akutní stav trvá 2 až 3 týdny. Poté obvykle dojde k postupnému zlepšování stavu.

Přibližně u jedné třetiny infikovaných pacientů **první fáze chybí** a onemocnění se již ze začátku projeví závažnými příznaky druhé fáze. Proti této nemoci je **možné se nechat očkovat**.

Nejdůležitější je prevence

Nejlepší obranou proti klíštěti je prevence. To znamená **používání repelentů, očkování**, pravidelné prohlížení celého těla po pobytu v přírodě, a pokud se již klíště přisálo, první pomoc zahrnuje výše uvedené kroky vedoucí ke správnému a včasnému odstranění klíštěte. Nyní již víte, **jak vytáhnout klíště** správným způsobem.